

Uden kandidater - intet valg

Uden oplysning af borgere - ingen stemmer

Planlægning af valgforløbet fra a til z

3 hovedpointer:

1. Vigtigt med nok kandidater og de rigtige kandidater
2. Vigtigt med høj stemmeprocent – uanset valgform
3. Forberedelse betaler sig – og gerne fra nu af

Uden kandidater – intet valg

- Intet valg = intet folkeligt mandat
- Intet folkeligt mandat = ingen indflydelse (skarpt trukket op)
- Ingen indflydelse = intet behov for rådet

Hvad er vigtigt for kandidater?

- Hvem arbejder vi for, hvem repræsenterer vi, hvem samarbejder vi med?
- Kan vi træffe beslutninger, hvad har vi indflydelse på, flytter det noget?
- Hvad er forventningerne til min indsats og tidsforbrug?
- Hvor klog skal jeg være? Skal jeg være ekspert?
- Er der et godt samarbejde mellem medlemmer i rådet?
- Får jeg kompensation for udgifter?
- Skal jeg være IT-stærk?

"Jeg træder ud af rådet, der er for megen splid"

"Jeg troede, at vi skulle bestemme"

"Jeg vidste ikke, at arbejdsmængden var så stor"

Rekruttering – udfordringer og muligheder

Hvilke udfordringer er der ved at finde kandidater:

- Organisatoriske
- Personlige
- Viden om....

Hvilke muligheder er der for at finde kandidater:

- Inddrag pensionistorganisationerne i rekruttering
- Hold opstillingsmøder og fortæl om rådets arbejde
- Brug lokale/kommunens face-book
- Brug private kontakter
- Flere...

Rekruttering af kandidater

Det er ældrerådets ansvar at finde kandidater!

Hvad kan give succes?

Begynde i god tid

Vær brede i søgning

Vær talentspejdere i hele valgperioden

Vær ærlige

Hvad ved vi, kan gå galt?

Krav om for mange stillere

Lav rekruttering ved tidligere valg

Dårligt image

Dårligt samarbejde med kommunen

Kedelige pressehistorier (personfixerede)

Misforståelse af opgave m.m.

Ingen møder op til opstillingsmøder

Hvorfor er det vigtigt med mange kandidater?

Er det ikke nok med det antal, vi er i rådet?

Danske Ældreråds undersøgelse af opstillede kandidater op til valget i 2017

11% af rådene havde under 10 opstillede kandidater

65% af rådene havde mellem 11 og 20 opstillede kandidater

21% af rådene havde over 21 opstillede kandidater

2,5% af rådene kendte endnu ikke det endelige antal kandidater

Konsekvensen af for få kandidater er fredsvalg

12 ældreråd holdt fredsvalg ved seneste valg (2017-2021)

12 ved forrige valg (2013-2017)

Men ikke de samme råd (på nær 1)

Efter et fredsvalg går råd tilbage til et egentligt valg og får et højt stemmetal. **Borgerne vil gerne stemme!**

Fredsvalg besluttet ikke pga. borgernes manglende interesse for at stemme til ældrerådvalg.

Der er andre faktorer på spil!

Hvordan, hvor og hvornår gøres opmærksom på valget?

Uden oplysning af borgerne - ingen stemmer

Des mere oplysning, des bedre

Debatmøder/orienteringsmøder/opstillingsmøder/valgsteder om rådets arbejde og med præsentation af kandidater

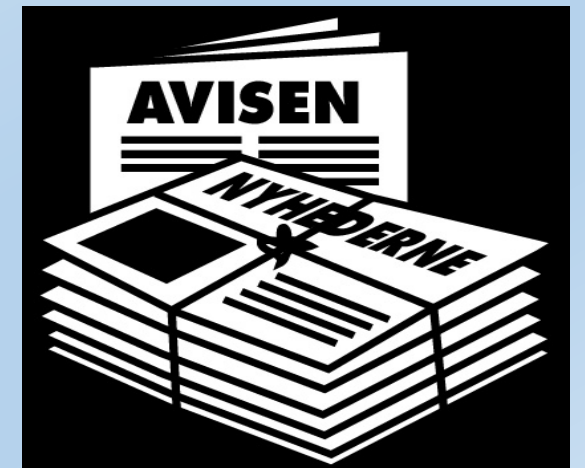
Tip: få taletid efter på /efter andres arrangementer

Annoncering af valg – uafhængig af valgform

- Er annoncering i en lokalavis 1-2 gange tilstrækkeligt ?
 - Accepterer avisen artikler, hvis der købes annonceplads?
- Kan der annonceres i lokale pensionistforeningers blade?
- Er der en aktiv lokalradio/lokal-tv , som målgruppen ser og hører?
- Kan der annonceres på forsiden af kommunens hjemmeside?
- Kan rådet få taletid til borgermøder, generalforsamlinger og lign.?
- Hvordan oplyses ældre med anden etnisk herkomst om valget?
- Skal der oplyses om valget i hele 2021? Eller kun den sidste måned?

” Medlemmer af pensionistorganisationer er vores vælgere ”

Kirsten Feld, tidl. formand, Danske Ældreråd

Hvordan kan valgdeltagelsen højnes?

Valgdeltagelsen højnes gennem fremmødevalg, oplysning og samarbejde:

- Skift valgform
- Vær opmærksom på stemmeprocenten ved de forskellige valgsteder ved seneste valg – måske viden at hente
- Kontakt formand for diverse pensionistorganisationer og f.eks. Røde Kors eller andre og få dem til at oplyse om valget
- Afhold borgermøde med andre organisationer
- Hvis fremmødevalg – brug evt. pensionistorganisationer til at finde valgtilforordnede

Gennemsnitlig stemmeprocent ved seneste valg:

- Folketingsvalg 84,5
- Regions- og kommunalvalg 70,8
- Ældrerådsvalg 50,8

Valgudvalgets/-bestyrelsens sammensætning

- Formand for ældrerådet + 1-2 øvrige medlemmer – fordele og ulemper
- +1-3 repræsentanter fra forvaltningen – fordele og ulemper
- +1-2 valgte politikere – fordele og ulemper

Valgudvalgets opgaver

- At forberede og lede valget, udarbejde og holde budget
- At formidle samarbejde mellem ælderrådet og forvaltningen
- Ansvarlig for at afgøre tvivl og tvist
- Evt. ansvarlig for annonceringer og skriftligt valgmateriale
- Evt. ansvarlig for rekruttering af kandidater
- Evt. ansvarlig for valgtilforordnede og valgstyrere

Øvrige opgaver for ældrerådets medlemmer

- Opstilling og rekruttering af kandidater – også selv om man genopstiller
- Arrangere og/eller deltage i orienterings- og valgmøder
- Udarbejde forslag til materiale om eget ældre-/seniorråd på basis af:
 - Skabelon for pjecer og foldere fra Danske Ældreråd
 - Årsberetningen: om rådets arbejdsopgaver, rådets arbejdsgrupper, rådets samarbejde internt og eksternt
 - Vedtægten, f.eks. krav om stillere for kandidater, antal medlemmer af rådet mv.
- Være valgstyrelse/valgtilforordnet/stemmetæller – også på plejehjem
- Give interviews, skrive læserbreve og kronikker forud for valget

Forslag til køreplan for valg til ældreråd

Dec.-Feb

- Valgudvalg nedsættes
- Valgform besluttet

Jan.-Sept.

- Rekruttering af kandidater
- Valgmøder og PR

Maj – Okt.

- Annoncering, læserbreve
- Lokale medier

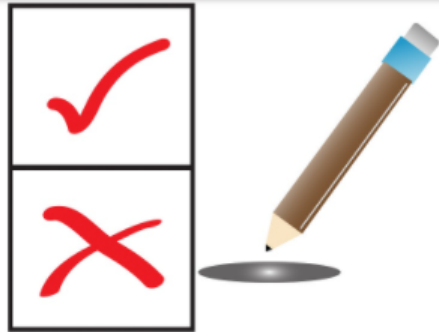
Sept.- Nov.

- Find frivillige til valg og optælling

Fra nu af og frem til november 2021 lægger sekretariatet løbende materialer op på Danske Ældreråds hjemmeside under punktet ”Ældrerådvalg ”:

- Vores PP fra disse temadage
- PowerPoints der kan bruges til rådets orienterings-/valgmøder
- Skabeloner til pressemeddelelser
- Diverse inspirationspapirer med bl.a. ideer til at håndtere selve valghandlingen og valgeregler i klart sprog
- Links til skabeloner til download – f.eks. valgplakate, materialer fra andre kommuner
- Links til yderligere baggrundsinformation – vejledning, lovtekst m.m.

Læs også i Håndbog om ældrerådsarbejde

Fastlæggelse af valgformen

En vigtig opgave er at fastsætte valgformen: Skal valget afvikles som fremmødevalg, digitalt valg, brevvalg, eller skal der anvendes flere valgformer? Skal valget afholdes samme dag som valg til kommunalbestyrelsen? Det er spørgsmål, som ældrerådet skal afklare med kommunalbestyrelsen.

Her er det vigtigt, at tage i betragtning, at fremmødevalg i forbindelse med kommunalvalg giver en markant højere valgdeltagelse end både brevvalg og digitalt valg.

De kommuner, der senest afholdt ældrerådsvalet som fremmødevalg i forbindelse med kommunalvalg havde en gennemsnitlig stemmeprocent på 63,8 procent. De kommuner, der afholdt valget som brevvalg eller digitalt valg, havde en gennemsnitlig stemmeprocent på henholdsvis 43,7 og 31,8. Det viser en undersøgelse af seneste ældrerådsvale i samtlige 98 kommuner.

Det er dog i sidste ende altid kommunalbestyrelsen, der bestemmer valgform og dato.

Værktøjer og baggrundsmateriale:

- [Retssikkerhedslovens bestemmelser vedr. ældreråd](#)
- [Vejledning vedrørende valg til ældreråd:](#)
- [Undersøgelse gennemført af Danske Ældre Råd: Fremmødevalg giver høj stemmeprocent til ældrerådsvale](#)
- [Danske Ældre Råds håndbog om ældrerådsarbejde](#)

Beslutning om nedsættelse af valgbestyrelse

Det er en god idé, at påbegynde valgforberedelserne i god tid inden valghandlingen.

Rådets vedtægter angiver rammerne for ældrerådsvalet – blandt andet om der skal nedsættes en valgbestyrelse, og hvordan denne skal sammensættes. Ofte består valgbestyrelsen af et mix af rådsmedlemmer, forvaltningsmedarbejdere og evt. politikere.

Valgbestyrelsen udarbejder en tidsplan med opgaver, og hvem der er ansvarlige for, at den enkelte opgave løses. Valgbestyrelsens opgaver spænder over at fastsætte og annoncere valgdato/-periode, udarbejde og holde budget, afgøre tvivl og tvist, lede valget og stå for praktiske forberedelser f.eks. udsendelse af valgkort/stemmesedler.

Valgbestyrelsen er desuden ofte tovholder på annoncering og skriftligt valgmateriale samt ansvarlige for valgtillforordnede og valgstyrere. Det anbefales, at ældrerådet op til valget arrangerer møder og udarbejder valgmateriale med information om rådets arbejde, valgets gennemførelse og præsentation af kandidaterne.

Længe til valget i 2021, men...

Vægtige beslutninger skal træffes nu
– valgform og økonomi –
kommunalbestyrelsen

Jorden skal gødes for at få
kandidater – arbejdet pågår fra nu af

Borgerne skal vide, at det er vigtigt,
at de stemmer – uanset valgform og
valgtidspunkt

